

Wie een kuil graaft voor een ander, kan er zelf invallen

Juridische aandachtspunten bij aanleg van of werk rond een groeiplaats

Belangrijke reden voor een goede groeiplaatsinrichting is het voorkomen van verhardingsopdruk. De veroordeling van de gemeente Stichtse Vecht is vanwege een dodelijk ongeval bij iedereen hard aangekomen. Aan de basis van goede groeiplaatsen liggen echter een strak beleidsplan en goede afspraken over de aanleg van en werk rond die groeiplaatsen.

Auteur: Mr Kitty Goudzwaard

Beleid en ontwerp

Geld.....want kiest een gemeente voor een krap groenbudget? Dan worden 'dure' bomen en hun constructies al snel niet meer mogelijk. Bomen moeten vandaag de dag dringend een positief 'prijskaartje' krijgen. Aan groenmensen de taak om gemeenteraden duidelijk te maken dat geld stoppen in bomen, geld oplevert. Bomen geven een boost aan de economie. Groeiplaatsinrichting is geen geldverspilling. Maar boombeheerders laten regelmatig weten dat lanen met bomen moeten worden gekapt vanwege geldgebrek.

Budgetkeuze?

Hoe maak je als boombeheerder de keuze voor boombehoud of voor een goede groeiplaatsinrichting? Omdat beschikbaar budget vaak leidend is, kun je vaak beter in het beleid vastleggen hoe de gemeente keuzes maakt en welke eisen zij stelt aan kwaliteit. Een bomensvisie is een hulpmiddel om het 'positieve prijskaartje' duidelijk te maken. Een bomenstructuurplan is daarop een goede aanvulling. Het maakt het mogelijk om bewust te kiezen voor de locaties waar de

gemeente wat meer wil investeren. En waar het allemaal wat minder mag. Terug naar het 'foute' begin: zorg dat ontwerpers kennis hebben van bomen en leg eisen aan ruimte en omstandigheden van te voren vast. Een "Handboek groeiplaatsen" is hiervoor een heel praktisch hulpmiddel.

Juridische aspecten bij groeiplaatsinrichting

Juridisch gezien geeft de aanwezigheid van groeiplaatsen toch wel een paar aandachtspunten. Vooral omdat de gevolgen van beschadiging of verkeerde aanleg groot zijn. Hieronder zaken waar de aannemer of opdrachtgever rekening mee moeten houden:

- Wanprestatie. Maakt een aannemer een fout bij de aanleg van de groeiplaatsinrichting, dan zijn de gevolgen ernstig. Voorbeelden zijn: afwatering vergeten of op de verkeerde plaats geslagen damwanden. Bomen verdrinken dan of verdrogen.

- Stel de aannemer tijdig schriftelijk in kennis van het gebrek in de "nakoming" (ingebrekestelling), met daarbij een termijn waarin hij de fout moet herstellen. Lukt dat niet, dan is hij in "verzuim". In sommige gevallen is het al te laat en kan het gebrek niet worden hersteld. Dan is de aannemer direct in verzuim. Vervolgens kan schadevergoeding et cetera worden geclaimd.

- Leg duidelijk in een contract vast wat de gevolgen zijn van fouten. Is dat een boete of schadevergoeding voor groeiplaats en/of herplant? Bedenk wel dat schadevergoeding enigszins in verhouding moet zijn met de vergoeding die de aannemer voor zijn werkzaamheden krijgt.

- Verzuim kan meerdere gevolgen hebben. Zoals vergoeding vertragingsschade, vervangende schadevergoeding of ontbinding contract.

- Het schadeverhaal kan gelden tot vijf jaar, vanaf het moment dat de schade bekend is of bekend had kunnen zijn. Vaak openbaart de verkeerde aanleg zich pas in een later stadium.

- Graven bij een bestaande groeiplaatsinrichting vraagt toezicht. Zijn er afspraken over toezicht en komt een gemeente deze niet na, dan kan de rechter dit op het conto van de gemeente schrijven. Dit geldt ook voor het laten doorgaan van werkzaamheden terwijl eigenlijk stilgelegd had moeten worden.

- Aanleg van kabelnetwerken gaat zeer snel. Om dan toezicht te houden op een voortrazende werkploeg vraagt meer dan een halve toezichthouder. Bijkomend probleem; de toezichthouder heeft vaak geen verstand van bomen, maar is meestal een civiele man. Hij kan soms slecht inschatten wanneer bomen of groeiplaats schade oplopen.

- Telecommunicatiewet. Mocht een gemeente verlegging van een tracé willen afdwingen via de rechter dan is dat lastig. Verlegging in verband met monumentale bomen is voor de rechter geen geldige reden. Slechts bij aanleg van gebouwen, werken of het bouwrijp maken van gronden kan via rechter een ander tracé worden afgedwongen. Mogelijk wordt een boombunker gezien als een "werk".....

- Schadebeperkende maatregelen. Laat men dergelijke maatregelen bij schade na, dan kan de rechter de schade voor een deel als 'eigen schuld' toebedelen. Niet afwachten dus tot bijv. bomengranulaat volkomen is weggespoeld.

- Boomschade na aanrijding/brand/vandalisme. Staat een dergelijke boom in een groeiplaatsinrichting dan moeten de kosten van openen of herstel aan groeiplaats bij taxatie worden meegenomen.

- Burenrecht. Een gemeente is verplicht werken zo in te richten dat water niet op buurerven afloopt. Dit zal dus ook gelden voor een groeiplaatsinrichting. Afwatering op openbare weg is in beginsel wel geoorloofd.

Stuur dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-3928>

Ruimtelijke ordening, Boswet en het verband met Flora- en faunawet

Voor een bomenvakman soms ongrijpbaar en moeilijk te bevatten: de Flora- en faunawet (Ffw). En dat wordt nog moeilijker als de rechtbank daar ook nog eens de Boswet bij betreft. De rechtbank Roermond deed daarover een interessante uitspraak op 28 februari 2011.

Auteur: Mr. Kitty Goudzwaard

Het ging in deze casus om de aanleg van een natuurbegraafplaats die in strijd was met een bestemmingsplan. Voor de aanleg was door de gemeente een projectbesluit (soort 'vrijstelling' van het bestemmingsplan) genomen en een vergunning verleend voor het aanleggen van een natuurbegraafplaats. De rechtbank is echter van mening dat, door de voorziene grafdichtheid en de inrichting en dergelijke van de begraafplaats, geen sprake meer is van een natuurbegraafplaats. Er is sprake van een 'ruimtelijke ingreep' die nadelig kan zijn voor beschermde diersoorten die in het gebied voorkomen. Voor die soorten, zoals das en vleermuizen, geldt een zogenaamde onthefingsplicht Ffw. De rechtbank is van mening dat de besluitvorming ten aanzien van het projectbesluit onzorgvuldig is geweest. Er is ondeugdelijk onderzoek verricht; de gemeente heeft onder andere niet goed onderzocht of de Ffw de uitvoerbaarheid van het projectbesluit in de weg zou staan.

Uitleg

De belanghebbende verweert zich door te stellen dat de Ffw niet wordt overtreden. Er is volgens hem namelijk geen sprake van een ruimtelijke ingreep, maar van het rooien van bos in het kader van dunning. En dat geeft een grond voor vrijstelling van de Ffw. Om de geclaimde vrijstellingen op grond van de Flora- en faunawet in te kaderen, vraagt de rechtbank zich af of de kap van bomen door kan gaan voor dunning in het kader van de Boswet. Want als sprake is van echte dunning in het kader van de Boswet, zal de kap worden uitgevoerd in het kader van bestendig beheer van bos. En dat geeft voor bepaalde diersoorten vrijstelling op grond van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. Wordt er dan gekapt met inachtneming van de Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer, dan wordt de Ffw niet overtreden en is voor de kap geen

onthefing nodig. Dit alles zou betekenen dat de Ffw (voor dit onderdeel) dan niet in de weg staat voor de uitvoering van het projectbesluit. Voor het 'opzettelijk verontrusten' van beschermde diersoorten als onder andere de das, voldoet het werken met de Gedragscode echter niet. Maar bovendien oordeelt de rechtbank dat de verwijzing naar de Gedragscode niet voldoet. Er is namelijk geen sprake van een verzorgingsmaatregel voor het bos. In het ondernemingsplan van de begraafplaats staat namelijk dat zal worden gedund om de paden, de receptie en de parkeerplaats te kunnen aanleggen. En dat is geen dunning. Er is wel degelijk sprake van ruimtelijke ontwikkeling en de kap valt om die reden niet onder de Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer.

De rechtbank vernietigt het bestreden projectbesluit omdat goede ruimtelijke onderbouwing ontbreekt, de aanduiding 'natuurbegraafplaats' niet klopt en de onderbouwing voor de uitvoerbaarheid van het project in het kader van de Ffw niet voldoet.

Mr. Kitty Goudzwaard is boomjuriste bij Cobra Groenjuristen. Lezers kunnen vragen stellen over het artikel via: K.Goudzwaard@CobraGroenjuristen.nl